

наявності історичної забудови, питання інформаційного забезпечення містобудівної діяльності, організації проведення комплексної державної документації та проектів на будівництво єдиною службою "Укрдержбуд-експертиза". Необхідно врегулювати питання особливостей ліцензування у будівельній діяльності сертифікатів відповідальних виконавців робіт у проектуванні та будівництві, посилення відповідальності за порушення містобудівного законодавства.

Перспективи подальших досліджень полягають у вивченні стратегічних напрямів розвитку житлово-будівельної сфери та окресленні шляхів розвитку ринку житла в Україні.

Література

1. Аналіз структури існуючої дозвільної системи в сфері містобудування та капітального будівництва: звіт про науково-дослідну роботу [Електронний ресурс] / Громадська організація "Аналітичний центр "Академія". – Режим доступу: <http://www.minregionbud.gov.ua/index.php?id=1325>.
2. Проблеми дозвільної системи в сфері містобудування щодо удосконалення правил забудови м. Харкова / [В.Т. Семенов, Г.В. Висоцька, Т.М. Апатенко, В.О. Мельман, С.М. Чепурна] // Комунальне господарство міст : наук.-техн. збірник. – Х., 2006. – С. 17–26.
3. Доценко-Белоус Н. Правовая экспертиза за инвестирования строительства : практич. пособ. / Н. Доценко-Белоус. – К. : Юридична практика, 2006. – 544 с.
4. В Украине треть средств, вложенных в строительство, тратится на взятки [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.NEWSru.ua>.
5. Головні проблеми дозвільної системи у сфері будівництва в Україні та пропозиції щодо їх розв'язання [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.academia.org.ua/?p=954>.
6. Дозвільні центри – більше ефективності, менше корупції [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.opora.org.ua/news.php?id=144/>.
7. Закон України "Про запобігання впливу світової фінансової кризи на розвиток будівельної галузі та житлового будівництва" від 25.12.2008 р. № 800-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2009. – № 19. – Ст. 257.
8. Закон України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо сприяння будівництву" від 16.09.2008 р. № 509-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2008. – № 48. – Ст. 358.
9. Паливода К.В. Капітальні інвестиції (на прикладі житлового будівництва в Україні) / К.В. Паливода. – К. : Знання, 2009. – 711 с.
10. Проект містобудівного кодексу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.rada.gov.ua/gska2.rada.gov.ua/pls/zweb_n/webproc4_1?id=&pf3511+36234.

УДК 351.83

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ТУРИСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ НА НАЦІОНАЛЬНОМУ, РЕГІОНАЛЬНОМУ ТА МІСЦЕВОМУ РІВНЯХ

Омельчак К.О.

аспірант Класичного приватного університету

Annotation

In the article are considered the active mechanisms of the state management of tourist industry at national, regional and local levels, certainly essence and maintenance of the state adjusting of tourist industry, the economic mechanisms of the state are selected to a tourist sector.

Анотація

У статті розглянуто чинні механізми державного регулювання туристичної галузі на національному, регіональному та місцевому рівнях, визначено суть і зміст державного регулювання туристичної галузі, виділено економічні механізми держави щодо туристичного сектора.

Ключові слова

Туристична індустрія, політика туризму, інструменти туристичної політики, механізм державного регулювання.

I. Вступ

Туризм часто називають феноменом ХХ ст. І це справді так, оскільки він є однією з важливих галузей, без якої неможливо уявити собі економіку багатьох країн світу.

Зважаючи на місце та роль туризму в житті суспільства, багато держав проголосили туристичну індустрію одним із пріоритетних напрямів розвитку національної економіки та культури. Саме розвиток туризму став потужним поштовхом, який активізував розвиток економіки багатьох країн, сприяв подоланню криз, став стимулом та джере-

лом надходжень коштів для охорони природного та розбудови соціального середовища, підтримки культурного різноманіття [9].

На сьогодні туризм – найпотужніша і найдинамічніша галузь економіки та регіонального розвитку, найприбутковіша галузь світового господарства. Маються на увазі не тільки ті країни, де туризм є основою господарської діяльності, а й найбільш розвинуті індустріальні країни світу – США, Франція, Італія, Великобританія, Іспанія, Китай. Для України туризм також стає однією з найважливіших галузей економіки, а його розвиток може відіграти роль каталізатора структурної перебудови економіки.

Сьогодні дослідженню питань розвитку туризму та курортної справи присвячено величезний масив наукової літератури. Необхідно підкреслити вклад у розвиток науки про туризм учених Наукового центру розвитку туризму Державної туристичної адміністрації України, Київського університету туризму, економіки та права, Інституту туризму Федерації профспілок України, Київського торговельно-економічного університету, Кримського економічного інституту Київського національного економічного університету та ін.

Теоретико-методологічні аспекти туризму, історію його розвитку, як в Україні, так і у світі, філософські засади, принципи та підходи до різнобічного вивчення туризму як явища, окремі питання управління галуззю досліджували відомі вітчизняні вчені: В.С. Ковешніков, М.П. Крачило, Г.П. Науменко, С.І. Попович, В.К. Федорченко, С.В. Хлоп'як, В.І. Цибух, І.М. Школа, Ю.А. Штюрмер та ін.

Вагомий внесок у формування понятійного апарату туризму зробили такі вчені, як В.А. Квартальнов, І.В. Зорин – автори “Туристичного термінологічного словника”, О.О. Бейдик – автор “Українсько-російського словника термінів і понять з географії туризму і рекреаційної географії”, В.К. Федорченко та І.М. Мініч – автори навчального посібника “Туристський словник-довідник” та ін. Важливо відмітити, що більшість російських (І.В. Зорин, В.А. Квартальнов, Ю.А. Штюрмер та інші) та деякі українські вчені (В.В. Абрамов, Г.Т. П'ятницька, В.К. Федорченко, Д.Ю. Юровська) у своїх дослідженнях використовують термін “туристський”, який вони вважають більш коректним перекладом французького слова “touristique” як етимологічного першоджерела цього поняття. Проте в українському законодавстві, зокрема в Законі України “Про туризм”, оперують терміном “туристичний” (“туристична галузь”, “туристичні підприємства”, “туристична діяльність” тощо), тому в нашій статті ми використовуємо саме цей термін.

Незважаючи на активізацію дослідницьких зусиль, спрямованих на аналіз питань туризму, певні аспекти державного регулювання цієї галузі залишаються недостатньо розкритими. Сьогодні бракує праць, присвячених як теоретичному осмисленню значених питань, так і розробленню науково обґрунтованих практичних рекомендацій щодо державного регулювання туристичної галузі на національному, регіональному та місцевому рівнях.

II. Постановка завдання

Мета статті – проаналізувати чинні механізми і визначити зміст державного регулювання туристичної галузі на національному, регіональному та місцевому рівнях.

III. Результати

Проведений аналіз дає змогу виділити основні напрями, які потребують комплексного, ґрунтовного дослідження. Це, зокрема: вивчення досвіду країн Європи з організації та управління туристичною галуззю, аналіз функцій центральних органів влади з питань туризму в європейських країнах; визначення повноважень, функцій та меж впливу держави на функціонування туристичної галузі; формування дієвої вертикалі органів державної влади в галузі туризму з урахуванням потенціалу регіонів, кадрового забезпечення, розвитку інфраструктури тощо; дослідження позитивних та негативних аспектів нового Закону України “Про туризм” та інших нормативно-правових актів, що регулюють туристичну галузь в Україні; визначення ефективних механізмів партнерства державної влади, місцевого самоврядування і приватного сектора щодо розвитку туризму; формулювання методичних рекомендацій органам місцевого самоврядування щодо розвитку місцевого туризму; обґрунтування необхідності розвитку та державної підтримки соціального туризму, виділення механізмів соціалізації галузі в Україні тощо.

Результати досліджень свідчать, що сьогодні в більшості країн світу на державній основі створено національні туристичні організації, основним завданням яких є загальне керівництво розвитком туризму, збільшення надходжень валюти від іноземного туризму, сприяння подовженню туристичного сезону і переорієнтація туристичних потоків у нові райони країни.

Більшість національних туристичних організацій здійснює регулювання та контроль діяльності підприємств туристичної індустрії, зокрема щодо розбудови туристичної інфраструктури, контролю цін, класифікації туристичних послуг та продуктів, розроблення правил і регулювання діяльності турагентств і туроператорів, питань законодавства, здійснення контролю за його виконанням, оформлення ліцензій на відкриття туристичних організацій, їх класифікації.

Майже 70% національних туристичних організацій вирішують питання, пов'язані з виконанням рішень різноманітних міжнародних форумів щодо скасування або послаблення прикордонних формальностей для туристів. У 60 країнах вони беруть участь у підготовці кадрів як шляхом організації семінарів, навчальних циклів, так і за допомогою створення шкіл з готельного господарства, туризму, в 67 країнах – у заходах щодо збереження, захисту та використання туристичних ресурсів, оцінюють туристичні ресурси своїх країн. Помітною є участь національних туристичних організацій у кампаніях із захисту природи, створення національних парків та заповідників [8].

За даними Конгресу США, 175 країн світу тією чи іншою мірою регулюють сферу іноземного туризму. На необхідність координаційної та стимуляційної участі держави звертається увага і в рекомендаціях міжнародних організацій, зокрема Всесвітньої туристської організації [8].

Отже, держава здійснює регуляційний вплив на розвиток туристичної галузі через центральні органи виконавчої влади – національні туристичні організації, інші інститути, а також опосередковано – за допомогою правових важелів підтримки своєї інфраструктури і міжнародної політики тощо.

Таким чином, виникає потреба у визначенні суті і змісту державного регулювання туристичної галузі, його основних напрямів, механізмів. Однак, передусім, важливо з'ясувати сутність державної політики взагалі та в галузі туризму зокрема.

У науковій літературі не існує загальноприйнятого визначення поняття державної політики. Основним предметом дослідження в політиці є її галузі: економічна, бюджетна, соціальна, аграрна, імміграційна, природоохоронна тощо. Структурно, на рівні інституцій державного управління, ці галузі підпорядковуються міністерствам, профільним комітетам парламенту, державним комітетам, відомствам та іншим адміністративним органам [7, с.195].

Поняття “туристична політика” виникло тоді, коли туризм перетворився на масове соціально-економічне явище і почав відігравати важливу роль в економіці багатьох країн. Головне в туристичній політиці – це вплив уповноважених органів на розвиток туристичної галузі.

Російський дослідник проблем туристичної галузі В.А. Квартальнов вважає, що державна туристична політика являє собою своєрідний спектр загальної політики держави і є її діяльністю з розвитку туристичної індустрії та суб'єктів туристичного ринку, вдосконалення форм туристичного обслуговування громадян і зміцнення на їх основі

свого політичного, економічного й соціального потенціалу [2].

Мета туристичної політики характеризується динамізмом і постійним розвитком. Залежно від рівня, на якому вона визначається і реалізується, розрізняють державну туристичну політику, регіональну і туристичну політику окремих підприємств, які займаються туризмом.

Туристична політика реалізується на всій території країни, але переважно на рівні окремих регіонів з метою розв'язання соціально-економічних суперечностей між розвитком економіки регіону і туризму в ньому. Основними напрямками державної політики в галузі туризму є захист прав туристів, інтересів виробників вітчизняного туристичного продукту і підтримка внутрішнього та в'їзного (іноземного) туризму. Форми такої підтримки варіюються залежно від прямих інвестицій, спрямованих на формування туристичної інфраструктури, витрат на підготовку кадрів, наукове і рекламно-інформаційне забезпечення, просування національного туристичного продукту на світовому ринку; податкових і митних пільг, що стимулюють приплив інвестицій.

Цілком логічно вважати, що туристична політика держави як сукупність форм, методів та напрямів її впливу на функціонування туристичної галузі для досягнення цілей розвитку соціально-економічного комплексу базується на відповідних стратегії та тактиці.

У вітчизняних наукових джерелах зустрічається таке визначення туристичної стратегії: “це розробка загальної концепції розвитку галузі та цільових програм в її межах, для реалізації яких необхідний час і значні фінансові ресурси. Основною метою концепції є створення сучасної вискоєфективної та конкурентоспроможної туристичної індустрії, яка забезпечить широкі можливості для обслуговування споживачів (як співвітчизників, так і іноземців) та зробить значний внесок у соціально-економічний розвиток країни” [1, с. 219].

Для практичної реалізації цієї мети розробляються певні заходи. Ці конкретні дії та прийоми досягнення поставленої мети у конкретно визначених умовах можна назвати туристичною тактикою. Це, наприклад, створення нормативно-правової бази розвитку туризму, формування економічних механізмів стимулювання розвитку в'їзного та внутрішнього туризму, залучення інвестицій, уведення жорсткої системи ліцензування та сертифікації туристичної діяльності тощо.

Туристична політика має характерні риси загальної політики держави. Водночас існують і деякі специфічні фактори, під впливом яких вона формується: природні умови кра-

їни; транспортні умови, транспортна доступність; соціальні фактори: умови життя людей, система відпусток; економічні фактори, пов'язані зі створенням економічної основи для розвитку туризму (стабільні валютно-фінансові, зовнішньоекономічні відносини); правові фактори, пов'язані зі створенням і функціонуванням туристичного законодавства.

Механізм реалізації туристичної політики держави включає: складання цільових програм з розвитку туризму на державному і регіональному рівнях; розроблення конкретних заходів щодо досягнення поставленої мети; державне регулювання розвитку туристичної галузі тощо.

Отже, державне регулювання розвитку туристичної галузі є одним із механізмів реалізації політики держави в галузі туризму, а також елементом державного управління цією галуззю. На думку російського професора Г.В. Атаманчука, сутність державного управління виявляється не стільки через термін "діяльність", а більшою мірою через визначення "впливу", тобто вплив органів держави на інші органи, з якими встановлюються вертикальні і горизонтальні зв'язки [4, с. 9]. Якщо управління розглядається як "вплив", то під "регулюванням" українські вчені розуміють "процес встановлення і практичного виконання певних правил (норм) поведінки" [5, с. 281].

У свою чергу, частиною державного регулювання є державна регуляторна політика, правові та організаційні засади реалізації якої визначаються спеціальним законом.

Розвиток туристичної галузі характеризується позитивною динамікою, зміною кількісних та якісних показників туристичної галузі: збільшення туристичних потоків, відрахувань у державний та місцеві бюджети, зайнятості в туристичній галузі тощо.

У широкому розумінні державне регулювання, на думку відомого економіста С.В. Мочерного, це "сукупність форм і методів цілеспрямованого впливу державних установ та організацій на розвиток суспільного способу виробництва для його стабілізації до умов, що змінюються" [3, с. 84].

Таким чином, пропонуємо державне регулювання туристичної галузі розглядати як сукупність форм і методів цілеспрямованого впливу органів державної влади на розвиток туристичної галузі і створення умов для ефективної співпраці органів державної влади, місцевого самоврядування та приватного сектора щодо розвитку туризму через різні механізми державного регулювання: організаційні, адміністративні, економічні, правові, екологічні тощо.

До напрямів державного регулювання туристичної галузі можна віднести:

- забезпечення впорядкування структури управління у туристичній галузі на державному та регіональному рівнях, координації дій центральних і місцевих органів виконавчої влади;
- розроблення регіональних і галузевих рішень з приватизації підприємств галузі туризму із збереженням профілю діяльності;
- аналіз функціонування суб'єктів туристичного підприємництва та підвищення ефективності їх роботи на ринку послуг, удосконалення єдиної статистичної звітності з туризму відповідно до світової практики;
- створення умов для залучення іноземних і вітчизняних інвестиційних та кредитних ресурсів;
- покращення організації туристично-оздоровчої та екскурсійної роботи серед дітей, підлітків і молоді;
- створення умов для ефективної співпраці органів державної влади, місцевого самоврядування та приватного сектора щодо розвитку туризму.

Складність і багатогранність туристичної індустрії як економічної системи з розгалуженою мережею зв'язків зумовлює те, що вона може бути як наслідком сталого соціально-економічного розвитку, так і його руйнівною силою. І саме ця взаємопов'язаність є базою для визначення напрямів зусиль, яких має докладати держава, щоб досягти сталого розвитку туристичної галузі, зокрема, як зазначається в монографії "Партнерство публічної влади, громадськості та приватного сектора у процесах місцевого розвитку" [6], авторами якої є вітчизняні вчені Є.О. Фишко, О.В. Бойко-Бойчук, В.М. Вакуленко:

- географічне, соціальне та економічне поширення вигод, що приносить туризм, через розроблення ефективної політики розвитку галузі на всіх рівнях (місцевому, національному, регіональному та глобальному);
- регулювання величин і напрямів потоків туристів та надходжень від них з метою зменшення нерівномірності регіонального розвитку та залежності від сезонності, а також мінімізація негативних впливів на середовище;
- підвищення результативності та максимізація доходів від туризму завдяки підвищенню рівня професіоналізму працівників галузі та використанню інноваційних методів менеджменту;
- створення умов для взаємної зацікавленості місцевих громад і туристичної індустрії щодо сприяння розвитку одне одного;

– побудова нової системи партнерських відносин між державним, громадським та приватним секторами.

Проте недоліки, пов'язані з організаційною структурою туристичної галузі, заважають їй розвиватися стабільно і безперервно, особливо такі, як різноманітність, розрізненість виробників послуг (в основному малих та середніх підприємств) та велика конкуренція між ними, що спричиняють низький рівень, а іноді й повну неспроможність об'єднати зусилля для створення єдиної стратегії дій. Проблемою є також значні коливання туристичного попиту, не тільки щорічні та сезонні, а й під впливом змін моди, інтересів, політичних та інших обставин. Певною перешкодою є також брак маркетингової інформації або нездатність правильно її інтерпретувати чи використати. Негативно впливають і сподівання, що проблеми інфраструктури (транспортні, будівництва шляхів та ін.) будуть вирішені центральними чи місцевими органами влади, хоча саме туризм створює найбільше навантаження на неї.

Мета державного регулювання як одного з інструментів державної політики – спонукати державні інституції, громадські та приватні організації, окремих громадян діяти в бажаний для суспільства спосіб [7, с. 78].

Незважаючи на близькість поглядів багатьох науковців, сталою поняття механізму державного управління та єдиного підходу до визначення його складових у юридичній науці досі не розроблено.

Так, на думку визначного радянського дослідника проблем державного управління Ю.О. Тихомирова, “механізм соціального управління є спосіб організації та функціонування управління, що знаходить своє вираження у постановці обґрунтованих цілей, у створенні та розвитку керуючої системи, яка покликана здійснювати під час управлінського процесу досягнення цілей”, а механізм державного управління – “це демократична державна організація управлінського впливу на суспільні процеси” [4, с. 38].

Вітчизняні дослідники Н.Р. Нижник і О.А. Машков пропонують таке визначення механізму управління: “це складова частина системи управління, що забезпечує вплив на фактори, від стану яких залежить результат діяльності об'єкта, яким управляють” [4, с. 37].

На думку відомого дослідника Л.П. Юзькова, існують два основні підходи до визначення поняття “механізм”: структурно-організаційний та структурно-функціональний. За першим підходом, механізм характеризується як сукупність певних складових, що створюють організаційну основу певних явищ, процесів, а механізм держави – як “сукупність установ”, через які здійснюється “державне управління суспільством”. Згідно з

другим підходом, при визначенні механізму того чи іншого державно-правового інституту (процесу, явища) увага акцентується не тільки на організаційній основі його побудови, а й на його динаміці, реальному функціонуванні. Сам Л.П. Юзьков віддає перевагу структурно-функціональному підходу і, з огляду на це, у загальному плані визначає механізм державного управління як організацію практичного здійснення державного управління (виконавчо-розпорядчої діяльності) [4, с. 38].

Отже, механізм державного управління є складним і системним утворенням, що органічно поєднує в собі ті чи інші складові.

Зрозуміло, що наведені позиції вчених щодо розуміння механізму управління та його складових, хоч і не відображають усього спектра думок, наявних у науці з цієї проблематики, проте у вузькому та широкому розумінні визначають основні підходи до її розкриття та вирішення. У вузькому розумінні механізм управління – це статична єдність певних елементів, які слугують інструментом організації управлінських явищ та процесів, у широкому – це динаміка, реальне функціонування всієї статичної єдності елементів. Через такий механізм і здійснюється реалізація влади (владних відносин), зокрема в туристичній галузі.

Для регулювання підсистем галузі використовують різні групи механізмів: економічні, правові, адміністративні тощо.

Згідно з дослідженнями Всесвітньої туристської організації, можна виділити такі економічні механізми держави щодо туристичного сектора.

По-перше, виділення державних субсидій для реалізації окремих туристичних проєктів. Система субсидій широко застосовується в Греції, Австрії, Франції, Італії і, особливо, у Великобританії, де субсидії спрямовуються на будівництво готелів, спортивних споруд, збереження природних ресурсів.

По-друге, надання пільгових позик за пільговими відсотками туристичним фірмам. Контроль за реалізацією проєкту, під який видається позика, здійснюється протягом усього строку його реалізації.

По-третє, державне поручительство щодо позик і субсидій, наданих комерційними банками на розвиток туризму. Окремим економічним механізмом є виділення податкових пільг для фінансового стимулювання національних та іноземних інвесторів. Наприклад, в Іспанії істотні пільгові податки надають держава і місцеві органи влади щодо інвестицій в об'єкти, розміщені в зонах “національних туристичних інтересів” та ін. [9].

До правових механізмів відносять законодавчі та нормативні акти, розроблення

правил та регулювання діяльності турагентств і туроператорів.

Серед адміністративних механізмів можна виділити: послуги державних органів (видача ліцензій, дозволів, стандартизація та сертифікація туристичних підприємств), засоби переконання, інформаційно-рекламну підтримку, сприяння у міжнародній діяльності тощо.

У наукових джерелах можна зустріти приклади різного впливу держави на досягнення оптимальних розмірів туристичного балансу. Так, в Єгипті введено правила, згідно з якими туристичні фірми отримують право відправляти туристів за кордон тільки за умови прийняття у себе втричі більшої кількості іноземних гостей. З цією ж метою аналогічні адміністративно-економічні заходи були свого часу вжиті і в Російській Федерації.

IV. Висновки

Отже, при визначенні ролі державного регулювання туристичної діяльності слід мати на увазі, що туризм як одна з найбільш динамічних складових національної економіки вимагає особливого підходу. Ця особливість полягає в тому, що, будучи багатогалузевим комплексом, туристична галузь потребує координації та регулювання більшою мірою, ніж будь-яка інша. Але надмірне державне втручання та регламентація можуть суттєво обмежити прояв підприємницької ініціативи, на якій базується становлення ринкової моделі господарювання.

Одним із першочергових завдань на рівні держави, як зазначає український дослідник З.І. Катушева, має бути чітке розмежування функцій і повноважень центральних та місцевих органів виконавчої влади й органів місцевого самоврядування з безумовним розширенням повноважень останніх. Адже випадки, коли місцеві державні адміністрації перебирають на себе функції і повноваження й тим самим підминають під себе місцеві органи самоврядування, не є поодинокими – це цілеспрямована політика виконавчої влади.

Таким чином, особливо важливими є формування політики туризму, системи державного регулювання туристичної галузі,

визначення їх меж, форм та інструментів. Одним із найвідповідальніших завдань у формуванні політики туризму є гармонізація та координація зусиль уряду, парламенту, міністерств, відомств та інших органів державної влади, а також громадських і підприємницьких структур для більш ефективного розвитку туристичної галузі країни.

Література

1. Квартальнов В.А. Стратегический менеджмент в туризме: современный опыт управления / В.А. Квартальнов. – М. : Финансы и статистика, 1999 – 496 с.
2. Квартальнов В.А. Туризм: теория и практика / В.А. Квартальнов // Избранные труды : в 5 т. – М. : Финансы и статистика, 1998 – Т. 3. Новые цели и функции туризма: экономика и управление. – 384 с.
3. Мочерний С.В. Економічна енциклопедія : в 3 т. / С.В. Мочерний. – К. : Академія, 2000. – Т. 1. – 864 с.
4. Нижник Н.Р. Системний підхід в організації державного управління : навч. посіб. / Н.Р. Нижник, О.А. Машков ; [за заг. ред. Н.Р. Нижник]. – К. : Вид-во УАДУ, 1998. – 160 с.
5. Органи державної влади в Україні: структура, функції та перспективи розвитку : навч. посіб. / [кол. авт.: Н.Р. Нижник, С.Д. Дубенко, Н.Г. Плахотнюк та ін.] ; [за заг. ред. Н.Р. Нижник]. – К. : НІЧЛАВА, 2003. – 288 с.
6. Партнерство публічної влади, громадськості та приватного сектора у процесах місцевого розвитку : монографія / [Є.О. Фишко, О.В. Бойко-Бойчук, В.М. Вакуленко] ; [за ред. Є.О. Фишка] ; Ін-т реформ. – К. : Вирий, 2003. – 168 с.
7. Проблеми регіональної політики : зб. наук. пр. НАН України : Ін-т регіон. дослідж. – Л., 1995. – 368 с.
8. Сайт Всесвітньої туристської організації [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.world-tourism.org>.
9. Туризм на порозі XXI століття: освіта, культура, екологія : матеріали міжнар. наук-практ. конф., 18–20 жовтня 1999 р., м. Київ. – К. : КУТЕП, 1999. – 268 с.

УДК 351.9

РОЛЬ ТА МІСЦЕ ДЕРЖАВНОГО АНТИМОНОПОЛЬНОГО КОНТРОЛЮ В СИСТЕМІ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

Омельчак Т.О.

аспірант Класичного приватного університету